

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 10. — ŠTEV. 10.

NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 12, 1934. — PETEK, 12. JANUARJA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

ZBORNICA IN SENAT ODOLRILA DAVEK NA ŽGANJE

**PRISTOJBINE ZA NATURALIZACIJO
BODO SKOROGOTOVO ZNIŽANE,
KER PROSILCI NE MOREJO PLAČATI**

Predloga čaka samo še predsednikovega podpisa, pa bo postala zakon. — Država, ki je glasovala proti preklicu, bo najbrž dobila postavo za kontrolo nad opojnimi pijačami. — Prispevek za naturalizacijo bo skorogotovo znižan za deset dollarjev. — Določba glede inozemcev na ameriških ladjah.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Predsednikova politika je bila danes v poslanski zbornici prvič izpostavljena težki preizkušnji.

Na glasovanje je prišla določba, ki prepoveduje staviti dodatne predloge k predlogam glede raznih dovolil.

Za vladni predlog je glasovalo 197 kongresnikov, proti predlogu pa 192. Predsednik je torej zmagal, dasi z neznatno večino.

Ta zmaga je pa jasen dokaz, da bo predsednik za bodoče fiskalno leto prodrl s svojim programom.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Poslanska zbornica je danes sprejela senatno amendirano predlogo glede davka na opojne pijače. Ako bo predsednik predloga nocoj podpisal, bo že jutri postal zakon.

Predloga določa, naj se zviša davek na galon žganja od \$1.10 na \$2. Davek na sodček piva naj znaša \$5.

Zvezna zakladnica bo imela vsako leto od tega davka najmanj petsto milijonov dolarjev dogodkov.

Največja ovira je tvorila zahteva senata, naj plačajo one države, ki niso zadostile svojim finančnim obvestnostim napram Združenim državam, znatno večjo uvozno carino, kot pa države, ki redno odplačujejo svoj vojni dolg.

Proti temu je bila poslanska zbornica, pa tudi predsednik je nasprotoval taki določbi.

Senat se je slednjicu uklonil.

Zbornica je odobrila predlogo, ki odpravlja prohibicijo na Porto Rico in na Deviškem otočju.

COLUMBIA, S. C., 11. januarja. — Dasi je država South Carolina glasovala proti odpravi osem-najstega amendmenta, je pozval governer Blackwood državno zakonodajo, naj imenuje posebno oblast, ki bo kontrolirala prodajo opojnih pijač. Svoj poziv je utemeljil z dejstvom, da je država le po imenu suha, alkoholnih pijač je pa v nji na pretek.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Zbornični priselnški odsek je odobil danes predlogo svojega predsednika Dicksteina, naj se zniža pristojbina za naturalizacijo od \$20 na \$10.

Cecilia R. Davidson, zastopnica "National Council on Naturalization and Citizenship", se je prva zavzela za zmanjšanje pristojbine, češ, da je v vseh pogledih previsoka. Tudi fotografije, ki jih zahtevajo, precej stanejo.

Kongresnik Dies iz Texasa, ki je nasprotnik vsakega priseljevanja, predlagal, naj bi ne smel noben odvetnik zahtevati od prosilca za državljanstvo več kot \$25 honorarja.

Demokrat Schulte iz Illinoisa je propadel s svojim predlogom, naj se pristojbina za naturalizacijo zniža na pet dolarjev.

Schulte je rekel, da je v njegovem okraju na tisoče inozemcev, ki bi zelo radi postali ameriški državljeni, pa ne zmorejo prevelikih stroškov.

Njegov predlog je bil zavrnjen z 8 proti 5 glasovom.

Odsek je odobril predlogo demokrata Blanda iz Virginije, naj se odpravi postavo, ki določa, da morejo inozemci, ki služijo na ameriških ladjah, posta-

Uspešen polet iz San Francisca na Havaj

MLEKARSKI STRAJK KONČAN

Strajk je bil končan, ko je zvezna vlada hotela poseči vmes. — Po petih dnevih zopet prihaja mleko v mesto.

Chicago, Ill., 11. januarja. — Mlekarski strajk v Chicagu je bil končan, ko je zvezna vlada ukrepla vse potrebno, da odstrani vse ovire meddržavne trgovine in poštnega prometa. Ob istem času pa je tudi v mlekarskem strajku prišlo do premirja, ko so se zastopniki farmerjev sporazumeli z mlekarnami, da bo posebna komisija določila ceno, ki bo plačala farmerjem mleko.

Do te začasne poravnave je zelo prišlo, ko je bilo okoli Chicaga v razdalji 100 milij mnogih spadov med farmerji in trumperji. Farmerji so razili več tisoč galon mleka, trukli truke, vstavili dva vlaka in napravili veliko škodo v raznih mlekarnah. Ko je bila odpravljena blokada, ni bilo v Chicagu amogoče dobiti niti ene steklenice mleka, razum po bolnišnicah.

Kot je rekel župan Kelly, bosta policija in mestni zdravstveni urad skrbela za natančno in polnjevanje pogojev premirja. Tako je premirje se je proti Chicagu odpravilo več sto trukov z mlekom.

V treh urah je bilo v mestu zopet dovoljen razdelitev mleka. Po petih dnevih so se po ulicah zopet vprvič pokazali mlekarski vozovi.

Washington, D. C., 11. januarja. — Poljedelski tajnik Wallace je obvestil mlekarsko zadrugo v Chicagu, da bo vlada pri izdaji dovoljenje vtrajala pri tem, da dobitajo farmerji za 100 funtov mleka \$1.70. Za sedaj vlada za farmerje ne bo zahtevala višje cene mleka.

PACIFISKA POGODŽA

Pariz, Francija, 10. januarja. — V dobro poučenih krogih se vzdružuje prepričanje, da se Združene države, Francija in Rusija pogodijo za pogodbo z skupno obrambo na Pacifiku. Po tej pogodbi in vsaka država v slučaju vojne pravico sama odločiti, ako je bila druga država napadena, ali ja če je bila napadla.

Francija želi stopiti z Rusijo v ozko prijateljsko vez, kar se do sedaj ni zgodilo zaradi odpornosti ministra Daladierja. Toda Edouard Herriot se poteguje za boljše odnosanje z Rusijo in upa, da bo prišlo v kratkem do zvez z Rusijo.

Aretiran je bil tudi župnik Joseph Stelze v Trautsteinu na Bavarskem, ker je na prižnici govoril proti nazijem.

ti brez nadaljnega ameriški državljeni, samo da imajo prvi papir.

Postava je bila izdana tekom vojne, ko je bilo težko dobiti potreben moštvo za ameriške ladje. — Tujezemski mornarji odjedajo ameriškim državljanom kruh.

MORILEC BO IZROČEN AMERIKI

Spinelli je obdolžen treh umorov. — Italijansko najvišje sodišče je razsodilo, da bo izročen Združenim državam.

Rim, Italija, 11. januarja. — Najvišje italijansko sodišče je razsodilo, da "Big Bill" Spinelli, katerega zahteve sodišče v Pittsburghu, Pa., zaradi trojnega umora, ni več italijanski državljan in da more biti zato izročen Združenim državam.

Dunaj, Avstrija, 11. januarja. — Pri demonstracijah, ki so se razširile po celem delu in ki so bile največje, odkar je kancler Dollfuss prepovedal nazijsko organizacijo, sta bila ubita dva nazijska, mnogo jih je bilo ranjenih in nad 500 arretiranih.

V sredo zvečer so na Dunaju pokale bombe. Bomba je poškodovala postajo poučne železnice bližu Schoenbrunna, vsled česar je bil povred vstavljen pol ure.

Ob istem času je bil v temi dunajski okraj, ker je nekdo prevezel električni kabel.

Vzrok teh nemirov je veliko razširjenje nemškega narodnega socializma, katerega pobijal kancler Dollfuss in italijanskim fašistom naklonjenima organizacijama heimwehr. Toda te demonstracije so tudi izraz ogorčenja, ker so heimwehrveci sklenili, da bodo ravno tako pognali iz dežele socialisti kot nazijski.

Te demonstracije so bile zapovedete v delavskih taboriščih po raznih krajeh dežele. Nazijski so prišli na Dunaj. Človek in v druga mesta, oboroženi z bombami, solznimi bombami in drugimi nafisnimi orodji.

Oba nazijev sta bila ubita pri napadu na nek celovski časopis. Trideset članov pravstoljne delavške organizacije, ki je na sumu, da se nagiblje k nazijem, je navalilo na vladni naklonjeni časopis.

Nek heimwehrve je hotel posredovati, toda napadalec so ga vrgli ob plot, mato pa je nekdo vrgel bombo v tiskarno. Heimwehrve je pričel streličati ter je dva napadalec ubil, tretjega pa ranil.

Iz nekega delavskega taborišča v Burgenlandu je pobegnil 144 nazijskih in so čez mejo zbežali na Ogrsko. Najbrže nameravajo ponezje iti v Nemčijo. Ogrske oblasti so jih arretirale.

Skoro ob istem času je po ulicah Beljaka korakala skupina delavcev z svastiko zastavo. Policijski jih je obkolila in jih 30 arretirala.

Dasiravno je po celi Avstriji mobiliziranih 20,000 heimwehrcev, vendar so na Dunaju in po drugih mestih pokale bombe. Vojski heimwehra pa so za svojo pomoč do Dollfussa zahtevali, da vplje čisto fašistovsko vlado.

Kancler Dollfuss hoče dunajsko mestno občino postaviti pod vladnega komisarja, kar želijo tudi heimwehrve, kajti s tem bi bil odpravljen socialistični mestni zastop.

Ob istem času pa je moskovska policija arretala duhovnika Hartla, ki bo poglavitna priča proti ravnatelju seminarja v Freisingu Josipu Rosenbergerju, ki je bil 2. januarja obsojen na 8 mesecev ječe, ker je govoril o ponaru v poslanski zbornici.

Ob istem času pa je moskovska policija arretala duhovnika Hartla, ki bo poglavitna priča proti ravnatelju seminarja v Freisingu Josipu Rosenbergerju, ki je bil 2. januarja obsojen na 8 mesecev ječe, ker je govoril o ponaru v poslanski zbornici.

London, Anglija, 11. januarja. — Zunanji minister Dimitri Maximos je izjavil, da grška vlada odločno ostane pri svojem sklepu, da mora Samuel Insull do konca januarja zapustiti Grško.

Paris, Francija, 11. januarja. — Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

Hamburg, Nemčija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

Rudolf Lindau, ki je ustrelil policijskega nadzornika Perskeja 27. avgusta 1931, je bil oglašen na dvorišču kaznišnice.

London, Anglija, 11. jan.

<p

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Salter, President
L. Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na četr leta	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00		

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in vsebinski nedelj in praznikov

Dogovor brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Izberi naj se blagoviti po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznam, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 8-8878

FAŠIZEM IN SLOVENCI

Podžiganje k pretiranemu nacijonalizmu je znak propadanja.

Sedaj sta na svetu dva takata značilna pojava: italijanski in nemški. Oba sta nasilna, žugata z ognjem in žveplom ter brezmejno črtita Slovane.

Oglejmo si nakratko italijanski pojavit.

Ko nekdo zasluti, da je doigral in dogospodoval, tedaj samo izziva, pljuje tekmeču v lice, mrljčno se ga otepava in mu skuša zadati smrten sumek.

Južna Italija je na tleh. Njene opešane krvi ne dvigne nobena injekeja več. Severna Italija je pa še dokaj žilava.

To ni čudno, saj ima v sebi preečljivo dozo zdrave slovanske krvi naših davnih dedov, ki so utonili v latinstu.

Kar se po tiče nasilnega odrivanja naših ljudi od Jadranskega morja, ne bo Italija dosti opravila.

Jugoslovani bodo težili k morju z vso svojo žilavostjo. Ne bodo jih užugale rimske ječe, ne ricinovo olje, ne Barzovice.

Fašizem je zgovoren znak narodnega propadanja.

Proti Slovencem oziroma Jugoslovom je izgubil igre s tistim dnem, ko je pričel z nasilnim raznarodovanjem.

To je zločin proti naravi, ki se gotovo maščuje.

Vzemimo, da se fašizmu nakana posreči.

Šola, žilavka in ječa bodo napravile svoje. Naš živej bo zbrisani, govoril bo po tuje, oblačil se po tuje, ali v njegovih krvi bo ostalo slovansko pokolenje.

Drevo lahko prebarvamo z vsemi mogočimi barvami, posekamo mu lahko veje, ali v korenini ostane oreh, hrast ali kar je, dokler mu ne veepimo drugega soka.

Za Slovence je pogumno le direktno vbrizganje tuje, bolne krvi, katera bi jim resnično razjedla slovansko prerdost.

Znak pričetka propadanja je dalje tudi pretirano gojenje sporta, kar se v zadnjem času posebno v Italiji opaža.

Medtem ko se vsa briga posveča telesu, se notranje, duhovno življenje zanemarja.

Dokaz za to nam nudijo posebno stari Grki.

Ko so duhovno opešali, so podzavestno zaslutili bližajočo se nevarnost, pa so se obupno poprijeli pretirane telesne kulture, meneč, da bodo s telesnim mišičevjem zadržali propast, ki so ji bili brezpogojno zapisani.

Podobno je s pretiranim nacijonalizmom.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.70 ..... Din. 100	Za \$ 9.00 ..... Lir 100
" \$ 4.95 ..... Din. 200	" \$ 17.50 ..... Lir 200
" \$ 7.20 ..... Din. 300	" \$ 42.75 ..... Lir 500
" \$11.65 ..... Din. 500	" \$ 85.25 ..... Lir 1000
" \$22.75 ..... Din. 1000	" \$170.00 ..... Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE CENE PODVZRŽENE SPREMENI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodia v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARIJEM

Za izplačilo \$5.00 morate poslati .... \$ 5.75

" " \$18.00 " " \$18.55

" " \$18.00 " " \$18.55

" " \$20.00 " " \$21.55

" " \$40.00 " " \$41.55

" " \$50.00 " " \$51.55

Prijemnik dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 61.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18TH STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Poljane nad Škofjoloko.

Zimo imamo. Letošnja zima je pri nas marsikoga iznenadila, ker začela se je neprislikovalo s precejšnjim snegom in občutnim mrzom.

Snežiti je pričelo koncem novembra, dasi se je bil sneg že prej parkrat pokazal, kakšen da je. Tako je padlo tekom mesec marta snega, ponokd več, ponokd tudi manj. Ker pa je brila skoraj ves čas ostra burja, je gnalo tudi topoto navedlo. Tako so znamovali po nekaterih krajih 17 stopinj pod nivo, da, tudi še več. Navadno je pa bilo okrog 10 stopinj, kar je bilo tudi precej za beraze in druge, ki so primorani stebu bleščeni tavati okrog.

Samoumevno je, da so snegi in zmeti o viralni promet. Vlaki so se ustavljal ali drugače gibali z večimi zimudami. Isto je bilo tudi z avto-prometom. Pri nas je bil avtobusni promet iz Škofjoloke do Žirov ustavljen in sedaj že kakih 14 dni prevajaže pošto in ljudi na saneh. Je nekaj novega, ker smo že pozabil, da se je to dejanski godilo že pred par leti dan za dan, ko je še pela kriva trobenta svoji "tralitata tutata" skozi dolino. Danes, ko so morale utihnuti avtomobileske trobje, zoper ženje.

V Srednjivasi je umrla predkratki Marija Čadež, p. d. Čudežka. Pokojnina je bila sestra v Rock Springsu znanega Lovro Demšarja. Bila je dobra gospodinja in skrbna mati svojim 14 dečkom nepreskrbljenim otrokom. Njen pred par leti narli mož Anton je bil dvakrat onkraj luže in je za delom prepotoval ves srednji in daljni Zapad. O njegovih težavah in nadlogah, kar jih je užil, mi je rad pripovedoval.

V Gorenjivasi je umrla Frančka Frilan, p. d. Ajnskula, žena posnemnika in gostilnčarja od tam. Zapušča moža in več deloma odrašči otrok. Naj v mimu počivata!

Njen oče Petelin v Srednjivasi je pri svojih letih še možak in je še pridno hodil na misjon. Pač pa marsikoga, ki sem ga lanskog leta omenjal, letos že ne.

V Poljanah nameravajo preurediti staro pokopališče ter postaviti endi spomenik v svetovni vojni padlim vojakom. Drugod so že večinoma postavili spomenike. Da so se v Poljanah spomnili vojnike žrtve. Šele sedaj, je pripisati povodui in krizi, ki je kmalu sledila. Isto tako je drugod po dotini ena Trati, Oseličah, Lučnah, Javorjah in Leskovici, kjer tudi že ni spomenikov v vojni padlim.

Tako imajo danes marsikje, posebno po hribih, repo, korenje in zelje pod snegom. Dobri se pa tudi se semenska detelja in ajda v kozolcih, katere vsled vlažnega in sneženega vremena ni bilo mogoče omlatiti. To se opazuje tudi pri pticah, ki so bili navadno takoj, ko je sneg pokazal, v dolini, dočim danes pridno obrnjojajo ajdo po hribovskih kozolcih, ki je bila letos izredna bogata.

Kmetje tudi nimajo stejejo, posebeno tam, kjer nastilajo z listjem, ker se nikdar ni toliko osuto, da bi ga bilo mogoče dobiti. Živilna prezeba, posebno po blatinah, po dolini si pomagajo z žaganjem, ki ga pa tudi pozagajajo vsega sproti pobero, hriboveci si pa pomagajo s slamo, tudi s treh, ki je pa tudi ni odvet in je le za silo.

Ob takem vremenu prezabujajo tudi slab oblečeni šolski otroci. Sicer so že šole za bližnje in daljnje, vendar je bil pouk radi snega in mraza ustavljen.

V Poljanah namemo zoper novega gospoda kaplana. Prišel je k nam iz Toplice na Dolenskem. To je Anton Ročko, iz Cerknica doma. Ni dober lovec, smučar, kolesar in hribolaze. Kot tak je ob prilikib pobiranja bire obral svojo sosesko in jo še malnil na Blebo ter se že vrnil opoldne domov.

Samoumevno, da kažipota in nosača ni potreboval, ker danes nima nihče kaj nositi, in bi mu bil samo v nadlegu. Je pa tudi veden in priden duhovnik. Ljudje ga obrajata in tudi on se z Poljanec počivali, da so dobri ljudje.

Božič smo praznovali po starci

"GLAS NARODA"

zoper pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko storí. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

ne, ker zgodorji sneg rad dolgo drži.

Pred par tedni smo imeli v Poljanah misijo! Udeležba je bila kljub mrzluvenu vremenu velika.

Dobji patri se vneto pridigovali, prijemaši so trdo grešnike in jih spraševali kosmato vest. Hvala Bogu, da Poljanec niso med največjimi grešniki.

V Srednjivasi je umrla predkratki Marija Čadež, p. d. Čudežka. Pokojnina je bila sestra v Rock Springsu znanega Lovro Demšarja. Bila je dobra gospodinja in skrbna mati svojim 14 dečkom nepreskrbljenim otrokom. Njen pred par leti narli mož Anton je bil dvakrat onkraj luže in je za delom prepotoval ves srednji in daljni Zapad. O njegovih težavah in nadlogah, kar jih je užil, mi je rad pripovedoval.

V Gorenjivasi je umrla Frančka Frilan, p. d. Ajnskula, žena posnemnika in gostilnčarja od tam. Zapušča moža in več deloma odrašči otrok. Naj v mimu počivata!

Tako imajo danes marsikje, posebno po hribih, repo, korenje in zelje pod snegom. Dobri se pa tudi se semenska detelja in ajda v kozolcih, katere vsled vlažnega in sneženega vremena ni bilo mogoče omlatiti. To se opazuje tudi pri pticah, ki so bili navadno takoj, ko je sneg pokazal, v dolini, dočim danes pridno obrnjojajo ajdo po hribovskih kozolcih, ki je bila letos izredna bogata.

Kmetje tudi nimajo stejejo, posebeno tam, kjer nastilajo z listjem, ker se nikdar ni toliko osuto, da bi ga bilo mogoče dobiti. Živilna prezeba, posebno po blatinah, po dolini si pomagajo z žaganjem, ki ga pa tudi pozagajajo vsega sproti pobero, hriboveci si pa pomagajo s slamo, tudi s treh, ki je pa tudi ni odvet in je le za silo.

Ob takem vremenu prezabujajo tudi slab oblečeni šolski otroci. Sicer so že šole za bližnje in daljnje, vendar je bil pouk radi snega in mraza ustavljen.

V Poljanah namemo zoper novega gospoda kaplana. Prišel je k nam iz Toplice na Dolenskem. To je Anton Ročko, iz Cerknica doma. Ni dober lovec, smučar, kolesar in hribolaze. Kot tak je ob prilikib pobiranja bire obral svojo sosesko in jo še malnil na Blebo ter se že vrnil opoldne domov.

Samoumevno, da kažipota in nosača ni potreboval, ker danes nima nihče kaj nositi, in bi mu bil samo v nadlegu. Je pa tudi veden in priden duhovnik. Ljudje ga obrajata in tudi on se z Poljanec počivali, da so dobri ljudje.

Božič smo praznovali po starci

navadi, dasi marsikje ni bilo kruna, kaj še potic. Ravno tako je bilo z Miklavžem, ki je bil letos že bolj tih kot navadno druga leta.

Sveda se je še marsikje ponatal, in prihodnjih, ce bo še tako, bo utihil tudi tam.

Vsičim vsem Poljanecem srečno in veselo novo leto, mnogo dela in zaslužka, Glasu Naroda pa želim mnogo naročnikov in dobrih plačnikov.

Pozdrav! J. B.

Worcester, N. Y.

V bohiski postoji se nahaja spoštovana gospa Jožeta Golja po budem življenju napadla. Skrbni negi moža Johna, družine in dr. Boltza se imata zahvaliti, da je izven nevarnosti. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

Zgaga bi v svoji koloni najraje posla Pavleta v deveta nebesa. Franka Udovča in meni je pa prijet za učesa. Le počakajta, fantata, da pogledamo malo v department of records. Tam nista na prvem mestu. Kakor se razvidi iz seznama, imata prekletno malo zasegu do nebeskega kraljestva. Kar te bo nekaj

KO JE GRETA GARBO BRILA MOŠKE...

Ker Greta Garbo ni samo ljubljena vseh onih, ki radi zahajajo v kino, temveč tudi splošno občudovana žena, ideal moderne ženske lepote, bodo gotovo marsikoga zanimali podatki iz njenega prejšnjega življenja. Čeprav ima Greta Garbo v moškem svetu zdaj mnoge občudovalec, je vedar že malo takih, ki se še spominjajo, da je nekoč v brivskem salonu marsikomu namiila obraz. To je bilo takrat, ko je Greta Garbo ali Greta Gustafson, kakor se v resnici piše, izgubila očeta. Hodila je še v šolo, ko ji je oče umrl in zapustil družino še v težjih razmerah, nego so bile pred njegovo smrtno. Oče Greta Garbo je bil delavec in stanoval je s svojo družino v temsnem stanovanju velike stanovanjske hiše v siromašnem okraju Stockholma. Mala Greta je vroče ljubila svojega očeta in najraje ga je spremljala na vrtki, ki ga je imel za mestom, kjer je prideloval sočivje in krompir. Pri delu mu je vedno z veseljem in pridno pomagala. Naenkrat je pa oče umrl in družina je ostala brez rednika.

Starejša Gretina sestra, ki je kmalu umrla, je imela že svoj počit, kakor tudi brat. Po očetovi smerti je stola tudi Greta pred nujno potrebo skrbeti za vsakdanji kruh. Kakor je v takih primerih že navada, je začela iskati po oglasih, kje bi dobila službo. Končno je našla oglas brivskega salona, ki je iskal vajenko. Mlada Greta se je prijavila in bila je sprejeta. Njena delodajalka, Sally Ekengren-Svenssonova je pripovedovala o sedanjem Greti Garbo takole:

"Prišla je k meni kot čibko, mlado dekle. Vedno se je smehljala in vedno je bila veselo. Prvotno sem mislila, da bo še prelepa za moj lokal, toda kmalu je postala največja privlačnost mojega salona. Gospodje so večinoma želi, da bi jih namiila Greta in jih stregla, kolikor je bilo mogoče. Moj salon je bil od ranih ur do poznega večera vedno poln in mnogi so tudi telefonično zahtevali, naj jim streže Greta. Če se to ni zgodilo, je marsikdo odšel pod kakršnokoli pretvezo in se vrnil, ko je bila Greta prosta. Vedno vesela in živilna Greta je privabljala v moj salon mnogo gostov in vsi smo se počutili v njem prijetno. Za vsako delo je rada pripela, in če slučajno ni bil ta ali oni brive prost, je sama brila in strigla moške. Moški so jo imeli rajši kakor ženske in vse nedostatki so ji radi odpustili".

Kmalu je pa Greta zahrepene na po gledališkem odru. Njen ideal je bil takrat znani in privabljeni igralec Karel Brisson, ki je nastopal v revijah kot pevec in plesalec. Greta je vedno nosila pri sebi njegovo sliko in kadar je mislila, da je nihče ne opazuje, jo je strastno požupljala. Gospa Ekenorenova je hoteli pripraviti marljivi uslužbeniki prijetno presenečenje in nekoč jo je vzel s seboj v gledališče, kjer je baš nastopal Karel Brisson. Čim ga je Greta zagnala na odru, je vzliknila: "Izborno, Karel!" Seveda so se vsi ljudje ozrli in Greta je v zadregi do ušes zardila.

Ljubezen Greta Garbo do gledališča je bila v začetku samo platončica. Iz brivskega salonu se je preselila kot prodajalka v moderno trgovino in nekega dne je bila objavljena v močnem katalogu njena slika. Greta je imela na glavi lep model novega klobučka. Njena slika je vzbudila splošno pozornost in kmau so Greta povabili, naj nastopi v reklamnem filmu tvrdke, kjer je bila zaposlena. V reklamnem filmu jo je videl režiser Stjler in njen se imenatali za svojo presenetljivo filmsko kariero. Izpostavile so se sanje siromašni učenci v brivskem salonu in zdaj bi gospa Ekenorenova težko spoznala v Greti Garbo marljivo in vedno veselo Greta Gustafsonovo. Iz živahne, veselle, vedno nasmejamene deklice je postala slavna tragedija, živeča v skrivnosti osamljenosti.

NEKOLIKO STATISTIKE.

Po ljudskem štetju iz leta 1931 ima Jugoslavija 13,934,038 prebivalcev. Med njimi je 6,785,501 pravoslavnih in 5,262,455 katoličanov. Ostali pripadajo raznim drugim veroizpovedim.

Ali postane človek suženj stroja?

Ves napredek ter razvoj človeštva je zvezan z napredkom tehničke. Civilizacija je v bistvu samo dejstvo. In kaj je konec tega? Ali stroj je nekakšno božanstvo civilizacije, prozočno sicer, a izredno usodno po svoji sili, mehanični značaj? Stroj je mogocen preoblikovalec časa, socijalnih razmer ter s tem tudi človeka, saj človek oblikuje razmere. Človek je ustvaril stroj, toda ni se zavedal, da je ustvaril višjo silo, ki mu je le našidev pokorna, a si ga lahko posveti. Ni se zavedal in se zaveda niti zdaj, da je njegova usoda tako tesno zvezana s strojem. V tem je velika tragedija človeštva: v rokah ima čudovalo silo, kot da se otrok igra z ognjem; ne zaveda se dovolj, kako ogromno silo ima v rokah, ki mu lahko služi ali si ga podvrže — odvisno je le od njega.

Zato lahko pomeni razvoj tehnik tudi katastrofalno človeštvo ne le njegov napredek. Stroj lahko postane sovražnik človeka, da mu vzame kruh — kar je največji paradox vseh časov — ali da postane strašno morilno orožje. In stroj je to že postal. Namesto, da bi lajšal človeku delo in da bi delal namesto njega, ga je odrinil od dela ter pahnil v bedo. Stroj res dela namesto človeka, toda od tega nimajo koristi oni, ki so delali prej namesto stroja. V stremljenju, da se proizvajalni stroški čim bolj znižajo, je začel prevzemati ročno delo stroj. Delaveci so se začeli umikati stroju. Storitev — količina prodejne — se je začela naglo zviševati, stroji delajo vprav z blazno naglico, produkti se čedajo bolj kupičijo, s tem vzporedno pa pada kupna moč konzumentov. Konzumentov je tem manj, čim več je odrinjenih ljudi iz produkcijskega procesa. Paradox je, da žalostno dejstvo da stroji prav pa prav producira za sebe in čim več producira, tem več morajo producirati, da se produkrejski

ne delajo razlike. In, koi smo rekli, dviga proizvajalna sposobnost stroja. In kaj je konec tega? Ali stroški je močnejša težnja, da se proizvajalni stroški še znižajo, da bi se izdelki pocenili, zato je treba racionalizacijo še spopolniti. Stroji torej čedajo bolj odrivajo ročne delavece.

Stvar bi pa bila povsem drugačna, če bi se na račun racionalizacije krajšal delovni čas. To se pravi, da bi koristi racionalizacije prehajale na vse delavece; čim več bi delali stroji namesto ljudi, tem manj naj bi zato delali ljudje, toda ne na ta način, da bi zaradi tega bili povsem odrinjeni od dela nekatere delaveci. Nikakor ni upravičeno, da zaradi racionalizacije izgubimo delo le en delavec. Racionalizacija, ki povzroča ali potostruje nezaposenost, je zločin nad človeštvo. To ni le sentimentalna beseda, kar nam bo jasno, če se zavedamo usodnih posledic neracionalne racionalizacije. Stroj bi človeštvo lahko blagovalo, ne da ga kolne. Zato bi ne smela biti racionalizacija zasebna zadeva, ker njen posledice čuti ter tripi splošnost.

To pomeni, da bi moral biti človek gospodar stroja in ne nasprotno. Njegov gospodar bo pa šele te, da postane oblagoslov, da dela namesto ljudi, in ne prokletstvo, ko

nima koristi oni, ki so delali prej namesto stroja. V stremljenju, da se proizvajalni stroški čim bolj znižajo, je začel prevzemati ročno delo stroj. Delaveci so se začeli umikati stroju. Storitev — količina prodejne — se je začela naglo zviševati, stroji delajo vprav z blazno naglico, produkti se čedajo bolj kupičijo, s tem vzporedno pa pada kupna moč konzumentov. Konzumentov je tem manj, čim več je odrinjenih ljudi iz produkcijskega procesa. Paradox je, da žalostno dejstvo da stroji prav pa prav producira za sebe in čim več producira, tem več morajo producirati, da se produkrejski

ne delajo razlike. In, koi smo rekli, dviga proizvajalna sposobnost stroja. In kaj je konec tega? Ali stroški je močnejša težnja, da se proizvajalni stroški še znižajo, da bi se izdelki pocenili, zato je treba racionalizacijo še spopolniti. Stroji torej čedajo bolj odrivajo ročne delavece.

Stvar bi pa bila povsem drugačna, če bi se na račun racionalizacije krajšal delovni čas. To se pravi, da bi koristi racionalizacije prehajale na vse delavece; čim več bi delali stroji namesto ljudi, tem manj naj bi zato delali ljudje, toda ne na ta način, da bi zaradi tega bili povsem odrinjeni od dela nekatere delaveci. Nikakor ni upravičeno, da zaradi racionalizacije izgubimo delo le en delavec. Racionalizacija, ki povzroča ali potostruje nezaposenost, je zločin nad človeštvo. To ni le sentimentalna beseda, kar nam bo jasno, če se zavedamo usodnih posledic neracionalne racionalizacije. Stroj bi človeštvo lahko blagovalo, ne da ga kolne. Zato bi ne smela biti racionalizacija zasebna zadeva, ker njen posledice čuti ter tripi splošnost.

To pomeni, da bi moral biti človek gospodar stroja in ne nasprotno. Njegov gospodar bo pa šele te, da postane oblagoslov, da dela namesto ljudi, in ne prokletstvo, ko

nima koristi oni, ki so delali prej namesto stroja. V stremljenju, da se proizvajalni stroški čim bolj znižajo, je začel prevzemati ročno delo stroj. Delaveci so se začeli umikati stroju. Storitev — količina prodejne — se je začela naglo zviševati, stroji delajo vprav z blazno naglico, produkti se čedajo bolj kupičijo, s tem vzporedno pa pada kupna moč konzumentov. Konzumentov je tem manj, čim več je odrinjenih ljudi iz produkcijskega procesa. Paradox je, da žalostno dejstvo da stroji prav pa prav producira za sebe in čim več producira, tem več morajo producirati, da se produkrejski

ne delajo razlike. In, koi smo rekli, dviga proizvajalna sposobnost stroja. In kaj je konec tega? Ali stroški je močnejša težnja, da se proizvajalni stroški še znižajo, da bi se izdelki pocenili, zato je treba racionalizacijo še spopolniti. Stroji torej čedajo bolj odrivajo ročne delavece.

Stvar bi pa bila povsem drugačna, če bi se na račun racionalizacije krajšal delovni čas. To se pravi, da bi koristi racionalizacije prehajale na vse delavece; čim več bi delali stroji namesto ljudi, tem manj naj bi zato delali ljudje, toda ne na ta način, da bi zaradi tega bili povsem odrinjeni od dela nekatere delaveci. Nikakor ni upravičeno, da zaradi racionalizacije izgubimo delo le en delavec. Racionalizacija, ki povzroča ali potostruje nezaposenost, je zločin nad človeštvo. To ni le sentimentalna beseda, kar nam bo jasno, če se zavedamo usodnih posledic neracionalne racionalizacije. Stroj bi človeštvo lahko blagovalo, ne da ga kolne. Zato bi ne smela biti racionalizacija zasebna zadeva, ker njen posledice čuti ter tripi splošnost.

To pomeni, da bi moral biti človek gospodar stroja in ne nasprotno. Njegov gospodar bo pa šele te, da postane oblagoslov, da dela namesto ljudi, in ne prokletstvo, ko

nima koristi oni, ki so delali prej namesto stroja. V stremljenju, da se proizvajalni stroški čim bolj znižajo, je začel prevzemati ročno delo stroj. Delaveci so se začeli umikati stroju. Storitev — količina prodejne — se je začela naglo zviševati, stroji delajo vprav z blazno naglico, produkti se čedajo bolj kupičijo, s tem vzporedno pa pada kupna moč konzumentov. Konzumentov je tem manj, čim več je odrinjenih ljudi iz produkcijskega procesa. Paradox je, da žalostno dejstvo da stroji prav pa prav producira za sebe in čim več producira, tem več morajo producirati, da se produkrejski

ne delajo razlike. In, koi smo rekli, dviga proizvajalna sposobnost stroja. In kaj je konec tega? Ali stroški je močnejša težnja, da se proizvajalni stroški še znižajo, da bi se izdelki pocenili, zato je treba racionalizacijo še spopolniti. Stroji torej čedajo bolj odrivajo ročne delavece.

Stvar bi pa bila povsem drugačna, če bi se na račun racionalizacije krajšal delovni čas. To se pravi, da bi koristi racionalizacije prehajale na vse delavece; čim več bi delali stroji namesto ljudi, tem manj naj bi zato delali ljudje, toda ne na ta način, da bi zaradi tega bili povsem odrinjeni od dela nekatere delaveci. Nikakor ni upravičeno, da zaradi racionalizacije izgubimo delo le en delavec. Racionalizacija, ki povzroča ali potostruje nezaposenost, je zločin nad človeštvo. To ni le sentimentalna beseda, kar nam bo jasno, če se zavedamo usodnih posledic neracionalne racionalizacije. Stroj bi človeštvo lahko blagovalo, ne da ga kolne. Zato bi ne smela biti racionalizacija zasebna zadeva, ker njen posledice čuti ter tripi splošnost.

To pomeni, da bi moral biti človek gospodar stroja in ne nasprotno. Njegov gospodar bo pa šele te, da postane oblagoslov, da dela namesto ljudi, in ne prokletstvo, ko

nima koristi oni, ki so delali prej namesto stroja. V stremljenju, da se proizvajalni stroški čim bolj znižajo, je začel prevzemati ročno delo stroj. Delaveci so se začeli umikati stroju. Storitev — količina prodejne — se je začela naglo zviševati, stroji delajo vprav z blazno naglico, produkti se čedajo bolj kupičijo, s tem vzporedno pa pada kupna moč konzumentov. Konzumentov je tem manj, čim več je odrinjenih ljudi iz produkcijskega procesa. Paradox je, da žalostno dejstvo da stroji prav pa prav producira za sebe in čim več producira, tem več morajo producirati, da se produkrejski

ne delajo razlike. In, koi smo rekli, dviga proizvajalna sposobnost stroja. In kaj je konec tega? Ali stroški je močnejša težnja, da se proizvajalni stroški še znižajo, da bi se izdelki pocenili, zato je treba racionalizacijo še spopolniti. Stroji torej čedajo bolj odrivajo ročne delavece.

Stvar bi pa bila povsem drugačna, če bi se na račun racionalizacije krajšal delovni čas. To se pravi, da bi koristi racionalizacije prehajale na vse delavece; čim več bi delali stroji namesto ljudi, tem manj naj bi zato delali ljudje, toda ne na ta način, da bi zaradi tega bili povsem odrinjeni od dela nekatere delaveci. Nikakor ni upravičeno, da zaradi racionalizacije izgubimo delo le en delavec. Racionalizacija, ki povzroča ali potostruje nezaposenost, je zločin nad človeštvo. To ni le sentimentalna beseda, kar nam bo jasno, če se zavedamo usodnih posledic neracionalne racionalizacije. Stroj bi človeštvo lahko blagovalo, ne da ga kolne. Zato bi ne smela biti racionalizacija zasebna zadeva, ker njen posledice čuti ter tripi splošnost.

To pomeni, da bi moral biti človek gospodar stroja in ne nasprotno. Njegov gospodar bo pa šele te, da postane oblagoslov, da dela namesto ljudi, in ne prokletstvo, ko

nima koristi oni, ki so delali prej namesto stroja. V stremljenju, da se proizvajalni stroški čim bolj znižajo, je začel prevzemati ročno delo stroj. Delaveci so se začeli umikati stroju. Storitev — količina prodejne — se je začela naglo zviševati, stroji delajo vprav z blazno naglico, produkti se čedajo bolj kupičijo, s tem vzporedno pa pada kupna moč konzumentov. Konzumentov je tem manj, čim več je odrinjenih ljudi iz produkcijskega procesa. Paradox je, da žalostno dejstvo da stroji prav pa prav producira za sebe in čim več producira, tem več morajo producirati, da se produkrejski

ne delajo razlike. In, koi smo rekli, dviga proizvajalna sposobnost stroja. In kaj je konec tega? Ali stroški je močnejša težnja, da se proizvajalni stroški še znižajo, da bi se izdelki pocenili, zato je treba racionalizacijo še spopolniti. Stroji torej čedajo bolj odrivajo ročne delavece.

Stvar bi pa bila povsem drugačna, če bi se na račun racionalizacije krajšal delovni čas. To se pravi, da bi koristi racionalizacije prehajale na vse delavece; čim več bi delali stroji namesto ljudi, tem manj naj bi zato delali ljudje, toda ne na ta način, da bi zaradi tega bili povsem odrinjeni od dela nekatere delaveci. Nikakor ni upravičeno, da zaradi racionalizacije izgubimo delo le en delavec. Racionalizacija, ki povzroča ali potostruje nezaposenost, je zločin nad človeštvo. To ni le sentimentalna beseda, kar nam bo jasno, če se zavedamo usodnih posledic neracionalne racionalizacije. Stroj bi človeštvo lahko blagovalo, ne da ga kolne. Zato bi ne smela biti racionalizacija zasebna zadeva, ker njen posledice čuti ter tripi splošnost.

To pomeni, da bi moral biti človek gospodar stroja in ne nasprotno. Njegov gospodar bo pa šele te, da postane oblagoslov, da dela namesto ljudi, in ne prokletstvo, ko

nima koristi oni, ki so delali prej namesto stroja. V stremljenju, da se proizvajalni stroški čim bolj znižajo, je začel prevzemati ročno delo stroj. Delaveci so se začeli umikati stroju. Storitev — količina prodejne — se je začela naglo zviševati, stroji delajo vprav z blazno naglico, produkti se čedajo bolj kupičijo, s tem vzporedno pa pada kupna moč konzumentov. Konzumentov je tem manj, čim več je odrinjenih ljudi iz produkcijskega procesa. Paradox je, da žalostno dejstvo da stroji prav pa prav producira za sebe in čim več producira, tem več morajo producirati, da se produkrejski

ne delajo razlike. In, koi smo rekli, dviga proizvajalna sposobnost stroja. In kaj je konec tega? Ali stroški je močnejša težnja, da se proizvajalni stroški še znižajo, da bi se izdelki pocenili, zato je treba racionalizacijo še spopolniti. Stroji torej čedajo bolj odrivajo ročne delavece.

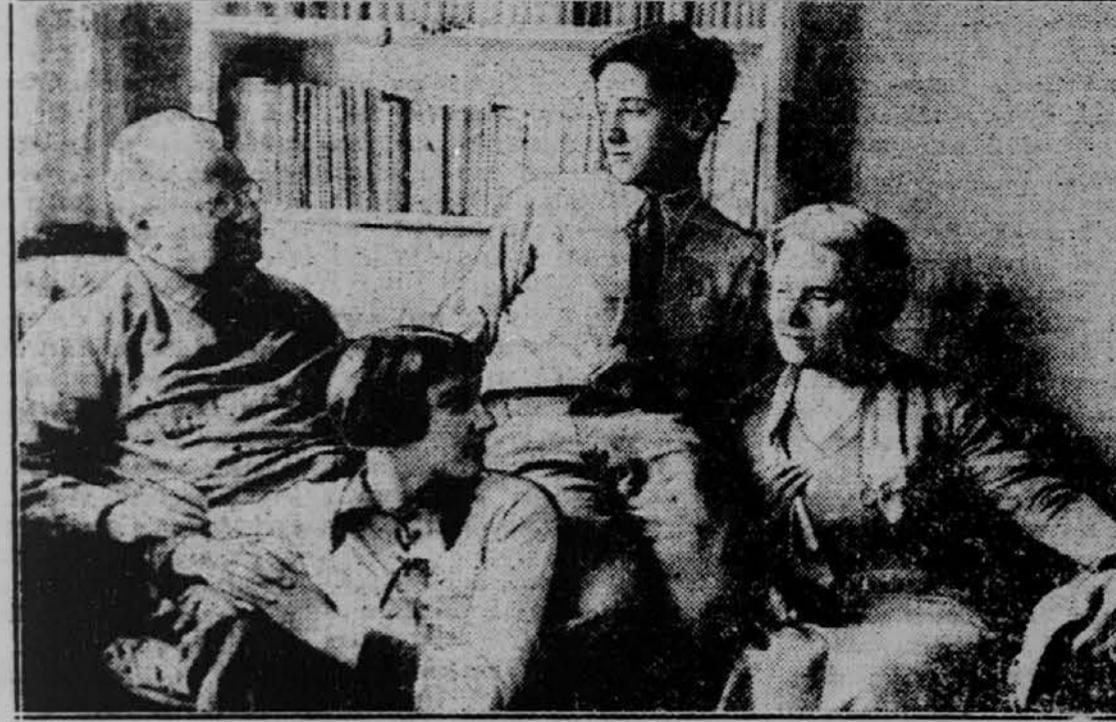
Stvar bi pa bila povsem drugačna, če bi se na račun rac

Litvinov o položaju Sovjetske Rusije.

Na seji osrednjega izvršilnega odbora Sovjetske unije je podal tjudski komisar za zunanje zadeve Litvinov obširno poročilo o zunajpolitiki. Med drugim je dejal:

Mi ne želimo nobene tuje dežele toda ne odstopimo niti kvadratnega metra svoje zemlje. Ker ne želimo taje zemlje, si tudi ne moremo želite vojne. Rusija bo stremaela za tem, da ohrani prijateljsko razmerje z vsemi državami, poštevajoč, da bi mogla razviti svoje obravnavanje. Izstop Japonske je bil utemeljen z željo, da si v zadavi iskrene želje po ohranitvi miru in voljo, da nastopijo proti krščtvu.

Sovjetska unija v svojih štirih narodov v gotovi meri da po mednarodnih odnosih politiko ti svobodnemu postopku interven-

Štika načrta kaže ruskega sovjetskega komisarja za zunanje zadeve, Maksima Litvinova v družbi soproge, sina Miha in hčerke Tanje.

mira in praktičnega sodelovanja po načilih, ki so se izkazala kot dobra. Dokaz za to je ugoden razvoj odnosa s Turčijo. V razvoju gospodarskih in kulturnih odnosov med Sovjetsko unijo in Poljsko so se pokazali novi ugodni momenti, čemur se lahko pripisuje velik politični pomen. Na drugi strani se razvija tudi praktično sodelovanje Sovjetske unije s Francijo. Poset uglednih francoskih politikov v Rusiji in vzpostavitev tesnejših stikov med zastopniki obeh držav sta zustreno olajšala razvoj tega sodelovanja v bodočnosti. Značilen primer za razvoj odnosa Sovjetske unije napram drugim državam je končno zaključitev pogodb o nemšpadanju, nevtralnosti in prijateljtvu z Italijo, kar tudi omema diplomatskih odnosa s Španijo in Urugvajem. Nasprotno se je v odnosa s Veliko Britanijo pokazala v preteklem letu prednost zaradi procesa proti zastopnikom družbe Metro-Vickers, ki pa se je kmalu odstranila in se sedaj vrše v Londonu normalna trgovinska pogajanja.

Rusija visoko eni sodelovanje z Zedinjenimi državami v interesu ohranitve miru.

Kar se tiče Nemčije so se odnosi z njo v zadnjem letu poslabšali, in sicer zaradi govorilskih in dejanskih nastopov v Nemčiji, ki niso v skladu s prejšnjim razmerjem med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Vendar tudi napram Nemčiji nima Sovjetska unija nobenega povoda za izprenemblo svoje politike. Odveč bi bilo spuščati se v izvajanja Rosenberga, Hugenberg in drugih. Sovjetska unija ostane tudi nadalje zvesta prijateljskim odnajem z Nemčijo, čeprav je politika ideologov militarnega narodnega socializma, kakor Rosenberga in drugih, temu direktno nasprotuje. Toda, dokler bo politika Nemčije prežeta z reakcionarnimi stremljivimi in imperialističnimi načrti, bo očenje prijateljskih odnosa Sovjetske unije napram Japonski, je dejal Litvinov, da je Rusija s pravilno zaključitev pogodb o nemšpadanju, pripravljenostjo za pravilo vzhodne kitajske železnic, ustreljivostjo v gospodarskih zadevah, n. pr. glede japonskih koncessij na Daljnem vzhodu ter slično dovolj dokazalo svojo miroljubnost. O kakih agresivnih namenih Rusije ne more biti niti govor. Naša naloga je nadaljevati mirovno politiko na Dalnjem vzhodu in zboljšati razmere z Japonsko, istočasno

Po doljih petih letih pa se je zdolil čudež. Ženina slutnja, da mož še živi, se urešnjuje. Pred nekom časom se je severno-ameriški znanstvenik Charles Hasler s svojo ekspedicijo napotil v Brazilijo, da preišče še nepreiskane gozdove ob Amazonki. Tam je odmornil nekaj izvedel, da nekje v globoki notranjosti dežele prebiva "beli bog", katerega imajo ondotni divji Indijanci z upretega in ga po božje časte. Po neizrekljivih težavah in največjo previdnostjo, da ne bi razjarijili indijanskih rodov, se je Haslerju posrečilo po preteklu nekaj tednov, da je prišel v bližino tistega kraja, kjer je prebival "beli bog". Posrečilo se mu je dobiti na pomoč tudi vojaštvo, s katerim je potem prodrl v neprodurni brazilske pragozd in rešil "belega bogata".

Ta "beli bog" pa ni bil nihče drugi, kakor ameriški letalec Pavel Redfern, katerega je ves svet že pet let imel za mrtvtega.

Poročilo o tem dogodku dostavlja: Kdor je samo enkrat iz zraka imel priliko videti pragozdove Južne Amerike, ho velei, da je takata letalska dogodovščina kaj lahko mogoča in zelo verjetna. Indijanci so sicer nerad, nazadnje pa venitale "belega boga" izročili njegovim belim bratom, da se je pogumnil letalec Redfern lahko vrnil k svoji zvesti ženi.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

TEKMOVANJE S SMRTJO

Na univerzi v Berlinu predava celj zadostitev mednarodnega spletitv očkovanih držav na školo Sovjetske unije. Pri izvedbi takih načrtov pa se mora računati s silo našo 170 milijonske države.

Kakorkoli so različni navedeni vzroki za izstop iz Društva narodov, se mora vendar sprečevati temeljno dejstvo, da ponem teh dejanj nikakor ne temelji v podpirajujočem očenje splošnega mirovnega dela, temveč v sprostuti agresivnim sili najbolj reakcionarnih predelitev. Zato bomo tem bolj do sledno in odločno podpirali stvarni miru ter razkrinkavali vse pozitivne za pospeševanje novih imperijalnih vojn in novih napadov na Sovjetsko unijo, za kar bomo iz-

in Arktido. V celoti je bil 15 krat na Greenlanu, 2 krat v Keewatinu in v Hudsonovem zalivu je 2 krat doživel brodom.

Priči je doživel ladijsko nesrečo v oktobru 1913. južno od otoka Chesterfielda, ko je hotel v 20-tonskem čolnu obiskati najsevernejši, skoraj neznan eskiški rodo.

Bil je edini Evropec na krovu in s seboj, je zletel preko krova. Ladijska posadka s čolnom, ki je bil za njene razmere ogromen, ni znala boge kako spremno ravnat. Tako se je zgolil, da je ladja ob izbruhu nedavnega snežnega viharja hipoma nasedla na podmorsko pečino. Ganiti se ni mogla nikam in ogromni valovi so šli čez njo ter pretili, da jo vsak tip raztreščijo. Kopnega ni bilo nikjer videti. V tem stiski so se odločili za skrajno žrtvo: ves proviant, ki so ga vzel

in gojen, da jim pripelje tudi dragocenih kož. Iz majhnega pristanjšča v Hudsonovem zalivu je odplovil proti Melvillevemu polotoku, da bi tam pri Eskimih nakupili večji tovor kož. Kapitan je bil precej mudoren, ladja je zadeba ob čer in se začela potapljati. Brezjščini kljuc na pomoci so ostali brez uspeha, v zadnjem trenutku je stopila zatez posadka v rešilni čoln. Sedaj se je začela prava tekma s smrto proti 160 km oddaljenemu pristanišču družbe za trgovino s kožami. Sto je za to, da ujamemo zadnji parnik, ki bi moral v tem dnevu od tega vsejšnji ljudski odpluti v Evropo. Če bi ga ne ujeli, bi morala Ledenska ekspedicija preživiti v tej krajini in to je ob nedostajajočem proviantu ponemilo gotovo smet za 13 oseb. Strah pred to smrtno del tem možem nadčloveške moći, v dveh dneh neprstanega veslanja so opravili 180 kilometrov in so dosegli parnik hiš v horju, ko se je pripravjal, da odplovil.

Povesti in Romani:

Agitator (Kersnik) broš.	80	Lov na ženo (roman)	80	Študent naj bo, V. zv.	35
Andrej Hofer	50	Lucifer	1—	Svetla Notburga	35
Beneška vedeževalka	35	Marjetica	50	Spisje, male povesti	35
Beglarski biser	35	Materina žrtva	50	Stezosledec	35
Beli mesecen	40	Moje življenje	75	Sopek Samotarke	35
Bele noči, mali junak	60	Mali Lord	80	Svetla noč	35
Božično darovi	35	Milijonar brez denarja	75	Svetlobe in sence	120
Božja pot na Bledu	20	Maron, krščanski deček iz Libanona	25	Slike (Meško)	60
Božja pot na Smarni gori	20	Mladih zanikančev lastni životospis	75	Spake, humoreska, trda vez.	90
Cankar:		Mlinarjev Janez	50	SHAKESPEAREVA DELA:	
Grešnik Lenard, broš.	70	Mimo življenja	80	Machbet, trda vez.	90
Mimo življenja	80	Mosolino	40	broširano	70
Moje življenje	75	Mrtvi Gostač	35	Othelo	70
Romantične duše	60	Mali Klatež	70	Sen Kresne noči	70
Balkansko-Tursko vojska	80	Mesija	50	Slovenski pisatelji II. zv.:	
Balkanska vojska, s slikami	25	Malečnosti (Ivan Albrecht)	25	Potresna povest, Moravske slike, Vojvoda Pero i Perica, Crnice	250
Boj in zmaga, povest	20	Mladinske srečne, Zbirka povesti za slovenska mladino	25	Tigrovi zobje	1—
Blagajna Velikega vojvode	60	Misterija, roman	1—	Tik za rečno	70
Burska vojska	40	Moje	150	Tatič, (Berk), trda vez.	75
Beatrice dnevnik	60	Na različnih potih	40	Tri indijske povesti	30
Čarovnica	25	Notarjev nos, humoreska	35	Tunel, soc. roman	120
Cvetina Borograjska	45	Narod, ki izmira	40	Tremtuki oddih	50
Cvetki	25	Nasa vas, II. del, 9 povesti	90	Turki pred Dunajem	30
Cebelica	25	Nova Erolika, trda vez	70	Tri legende o razpelju, trda vez.	65
Črtice Iz življenja na kmeth	35	Nasa leta, trda vez	70	Tisoč in ena noč (Rape):	
Drobiz, in razne povesti	—	Spisal Milčinski	50	vez, mala izdaja	1—
Fabijan ali cekev v Katakombarj	45	Na Indijskih otokih	50	Ugrabljeni milijonar	120
Fran Baron Trouk	35	Nasi ljudje	10	V kremljih inkvizicije	130
Filozofska zgodba	60	Nekaj iz ruske zgodovine	35	V robenju (Matičič)	125
Fra Diavolo	50	Na krvavil poljanah, Trpljenje in strahote z bojnih pohodov blvščega slovenskega polka	150	V gorskem zakotju	25
Gospodarica sveta	40	Pasteri	1—	V oklopniku okrog sveta:	
Gostilne v starji Ljubljani	60	Pingvinski otok	60	1. del	90
Grška Mytologija	1—	Povest o sedmih obesenih	50	2. del	50
Gusarji	75	Pravica kladiva	50	OBRA SKUPAJ	160
Gusar v oblikih	80	Pabirk iz Roža (Albrecht)	25	Veliki inkvizitor	1—
Hadič Murat (Tolstoj)	40	Praški zlatar	35	Vera (Waldiva), broš.	35
Hči papeža, vez.	1—	Prihajajo, povest	60	Vojska na Balkanu, s slikami	25
Hektorjev meč	50	Prizigalec	25	Vrinar, (Rabindranath Tagore), trdo vezano	75
Hedvika	40	Povestni pesni v prozi (Baudelaire)	1—	broširano	60
Hudi časi, Blage duše, veselolgra	75	Prvi živezen	50	Volk spokornik in druge povesti:	
Helema (Kmetova)	40	Pri striku	60	1. del	90
Hudo Brezno (II. zv.)	35	Prst božji	30	2. del	50
Humoreske, Groteske in Satire, vezano	80	Patrija, povest iz hranske župne dobe	30	OBRA SKUPAJ	160
broširano	60	Prva ljubezen	50	Vojni, mir ali poganstvo, I. zv.	25
Izlet g. Bročnika	120	Po gorah in dolinah	80	V pustiv je Šla, III. zv.	35
Izbrani spisi dr. II. Dolence	60	Valentin Vodnik, izbrani spisi	30	Zgodil se je v Šla, III. zv.	35
Iz tajnosti prirode	50	Pol litra vipaca	60	Zodil se je v Šla, III. zv.	35
Iz modernega sveta, trda vez.	160	Poslednji Mehilanc	30	Zodil se je v Šla, III. zv.	35
Izbrani spisi dr. Ivan Menclinger:	2 svezka	Pravilice H. Majar	34	Zodil se je v Šla, III. zv.	35
Igračke, broširano	80	Predtržani, Prešern in drugi svetili v gramofonu	25	Zadnje dnevi nesrečnega kralja	60
Igračke	75	Prigodbe čebelice Majke, trda vez	1—	Zadnja kromhovska povest	35
Jaggio	30	Ptice solivke, trda vez	75	Zadnja kmečka vojska	75
Janko in Melka (za otroke)	30	Popotnik	60	Zadnja pravda, vez	70
Jenac Zmagoval, Med plazovi	50	Pezmarja Boga	30	Zgodovina o nevidnem človeku	35
Jutri (Strug) trda vez	75	Povodenj	30	Zmaj iz Bosne	70
broš.	60	Praški judek	25	Ziviljenje slov. trpina, izbrani spisi Alešovec, 3. zv. skupaj	150
Jurčevi spisi:		Pravljice in prijedelke (Košutnik)	1—	Zlatokop	20
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, letovezani	10	1. zvezek	46	Zemljini načni Koprnele	45
6. zvezek: Dr. Zuber — Tugomer	75	2. zvezek	46	Zmote in konec gdž. Pavle	45
broširano	75	Pričevanje indijanskih misijonarjev	30	Zbirka narodnih pričevanj:	
Kakor kak roman se bere novica, katera prihaja iz nepreiskanih in dejanskih nastopov v Nemčiji, ki niso v skladu s prejšnjim razmerjem med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Vendar tudi napram Nemčiji nima Sovjetska unija nobenega povoda za izprenemblo svoje politike. Odveč bi bilo spuščati se v izvajanja Rosenberga, Hugenberg in drugih. Sovjetska unija ostane tudi nadalje zvesta prijateljskim odnajem z Nemčijo, čeprav je politika ideologov militarnega narodnega socializma, kakor Rosenberga in drugih, temu direktno nasprotuje. Toda, dokler bo politika Nemčije prežeta z reakcionarnimi stremljivimi in imperialističnimi načrti, bo očenje prijateljskih odnosa Sovjetske unije napram Japonski, je dejal Litvinov, da					

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ALBERT JEAN:

CESARJEVA KRAVA

I.
Stara Anna je skušala vstati, a komaj je stopila na pršnja tla, je prebledelo, nosnice so se ji razširile in obilj jo je mrzel pot.

— Ce vstanem, bo to moja smrt, — si je mislila.

Bentila je, da je morala včeraj takoj nemuto pasti na vlažnih tleh. Besno se je ozrla naokoli, neka misel je uporno mučila njene okorne mečgane:

— Cesarju moram izročiti krv, da jo žene na semenj. Pa kaj, ko je tak bedak. Ta fant je naša nesreča!

Od sedmih otrok, ki jim je bila starika mati, je bil Cesar edini, ki je ostal prost strašne družinske dedištine: alkoholizma in jetike. — Težka glava mu je slonila na temen pšenčnjem vratu, velike, izbuljene oči so gledale izpod debeleg veka, a čelo so mu sekale tri grebe.

Na materin klice je prišel v sobo, se vstopil prednjo in čakal, prestopajoč se zdaj na eno, zlaj na drugo nogo.

— Dobro poslušaj, kar ti povem, — mu kaže starica. — Vzemi Faneto ...

— Belo in črno krav?

— Da, in ženi jo na semenj.

— Prodaj?

— Kajpada, prodaj! Na semenu se varuj ljudi, ki veliko govorijo. To so lumpyje, ki misijo samo na to, kako bi koga opeharili!

— Prav, — je Cesar.

— Nasprotno poisši nekoga, ki ne govorji veliko, nekoga, ki je miren, temu povej ceno... Tri tisoč frankov. Ni se ti treba nič botati: ali "da" ali "ne"!... Si razumel?

— Sem, — je odgovoril tepeč. Malo je pomislil, zazehal in sam pri sebi ponovil:

— Nekoga mirnega in ki ne govori veliko...

Nato je šel po Faneto v hlev.

II.

Ko je Cesar prišel na semenj, so okrog njega takoj zgrnili meštarji in drugi veseljaki:

— Hej, Cesar! Tvoja krava je pa

denj in tam prespal noč.

Naslednje jutro je zbrala starika vso voljo in vse sile in vstala. Grozivo je psovala.

— Ne vprijte! — ji je svetoval.

— Če vami povem, da bo plăšat!

In veste, moreva mu zaupati.

To ni kdo, ki bi ljudi z besedami lovil in jim mescal pamet; večas, ko sem govoril z njim, ni odprt ust!

— Brž zapreži! — je velela starika.

— Morebiti je krava še tam.

Cesar še malo ni bil tako ogoren kakor njegova mati, ko sta prišla na mesto in videla, da o Fanetu ni bila nobene sledi.

Zelo vladljivo se je približal kipu in ga vprašal:

— Ali imaš denar?

— Tepee, kako pa misliš, da ti ta odgovorit?

Denj in tam prespal noč.

Naslednje jutro je zbrala starika vso voljo in vse sile in vstala. Grozivo je psovala.

— Ne vprijte! — ji je svetoval.

— Če vami povem, da bo plăšat!

In veste, moreva mu zaupati.

To ni kdo, ki bi ljudi z besedami lovil in jim mescal pamet; večas, ko sem govoril z njim, ni odprt ust!

— Brž zapreži! — je velela starika.

— Morebiti je krava še tam.

Cesar še malo ni bil tako ogoren kakor njegova mati, ko sta prišla na mesto in videla, da o Fanetu ni bila nobene sledi.

Zelo vladljivo se je približal kipu in ga vprašal:

— Ali imaš denar?

— Tepee, kako pa misliš, da ti ta odgovorit?

Denj in tam prespal noč.

Naslednje jutro je zbrala starika vso voljo in vse sile in vstala. Grozivo je psovala.

— Ne vprijte! — ji je svetoval.

— Če vami povem, da bo plăšat!

In veste, moreva mu zaupati.

To ni kdo, ki bi ljudi z besedami lovil in jim mescal pamet; večas, ko sem govoril z njim, ni odprt ust!

— Brž zapreži! — je velela starika.

— Morebiti je krava še tam.

Cesar še malo ni bil tako ogoren kakor njegova mati, ko sta prišla na mesto in videla, da o Fanetu ni bila nobene sledi.

Zelo vladljivo se je približal kipu in ga vprašal:

— Ali si ti tisti, ki bi kupil mojo kravo? Daj, pove!

Ker je oni molčal, je opogamjen nadaljeval:

— Mati so rekli, naj zantevau tri tisoč frankov!

Napel je ušeša v čakal, sam pri sebi je pa ves zadovoljen misil:

— Nikogar mirnejšega in malediščnega ne bi mogel najti!

Nato je vzel Fanetu konopec in ga ovil svetniku okrog roke.

— Ali imaš denar? — je vprašal.

— Ne! No, le nič ne maraj!

Pustim ti kravo, jutri pa prideš te snerar — tri tisoč frankov!

III.

Ko je Cesar zvezcer prišel domov in materi povedal, kako je prodal kravo lesenemu škofu, ga je začela tako psovati, da je zhežal na ske-

— To bomo takoj videli! — je rekel preprosto Cesar.

Ponovil je svoje vprašanje. Potem je vzdrgnil svojo gorjaco in v tretje zavzpil:

— Da ali ne, ali bo slednje plačal!

In ko je svetnik molčal, ga je Cesar z gorjaco besno udaril po glavi. Glava se je razklala.

— Ali vam nisem rekel, mati, da bo plačal! — je zdaj mirno rekel Cesar.

Mati pa je že klečala na tleh in pobiral zlatnike, ki so se vsipali iz sole. Nazadnje se je prikazal nekak papir.

— Glej, glej, tu je nekaj napisane! — vzklikne starica.

In v tem, ko je Cesar pobiral zlatnike, je ona počasi slovila:

"Leta 1795. Trume oboroženih kinetov pohajajo po teh krajih. Na pohodu plenijo vse, samo cerkvam in svetim podlobam prizamašajo. Zato izročam svojo gotovino v varstvo tej sohi."

Podpisano je bilo staro ime iz tistega kraja, ki se ga je starica še spominjala. Od svojega deda je bila slišala, da se je njegov oče v mladosti vojskoval s "plavimi", v času, ko so se armade francoske republike borile proti ujetnikom sovražnikom.

Vstipl je sluga.

— So že tu?

— Čakajo gospodovega povelja. — je odgovoril sluga spoštljivo.

— Naj vstopiljo.

Sluga je odpri vrata in oštel.

— Gospoda, — je spregovoril policijski direktor, ne da bi odvrnil pogled od spisa, ki je manj nekaj zapisoval, — poklical sem vas bolj zgodaj kot navadno. Tako bo odslej vsako jutro, dokler ne uredim vseh zadav, ki mi jih je prepustil moj prednik.

— Izvolite razpolagati z naini, gospod direktor, — je dejal brez vsake zadrege možje lisicnjega pogleda.

— Preskrbim vam priliko dokazati mi to, gospod Marest, — je dejal grof in vzel polno papirja.

— Označil sem najnajnejše zadave, evo jih. Nujno vam priporočam, najstrožje nadzirati vse krème, beznice in brloge, kjer se zbirajo zločinci. Preganljajte neusmiljeno berače, stopajte na prste zločine...

— Zverjad, ki se razmnožuje kot gobe po dežju, — je pripomnil Marest.

— Vaša dolžnost je preganjati in zatirati to zverjad, — je odgovoril grof de Linieres suho.

— Kralj noče, da bi se ponavljali polujsljivi dogodki iz časov prejšnje vlade... Treba je napraviti konec nočnim napadom... zločinskim ugrabivbam, ki zanašajo sramoto in obup v družine... V tej zadavi ste mi predložili poročilo, ki bi rad o njem z vami govoril med štirimi očmi. — Zadava je zelo važna; ostanite!

Marest se je priklonil.

— Vi, gospodje, pa lahko greste, — je pripomnil policijski direktor.

Čim sta ostala z možicem lisicnjih oči sama, se je policijskemu ravnatelju še bolj zresnil obraz.

— Kako se more pripetiti, gospod Marest, — je dejal strogo, — da ugrabijo mlade, dekle sredi Pariza ob osmih zvečer, ne da bi se lo povom kdo postavljal po robu?

Marest je odgovoril s prisiljenim smehljajem:

— V Parizu imamo tako spretne lopove, gospod direktor.

— Opozarjam gospoda direktorja, da so njegovi detektivi izsledili sokrivce te ugrabitev in jih prisilili govoriti.

Grof de Linieres je za hip obmolknil z roko.

— Dobro, — je dejal hladno, — in ker ima tudi rodbina Linieres v policijskem arhivu svoj oddelek, zahtevam, da zabeležite vanj vse, kar se je tice. To je moj ukaz.

— Kaj? — je zajecjal Marest... Gospod direktor zapoveduje?

— Obljubil sem kralju, da bom postopal strogo, a z vsemi strogi uradnik mora biti neizprosen proti vsem. Pojdite, gospod, pojrite in storite, kar sem vam zapovedal!

Marest ni pričakoval tako presenetljivega konca. Poklonil se je in zajecjal ponižno:

— Zgodi se vaša volja, gospod direktor!

(Dalje prihodnjič)

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

88

In če ni planil nepričakovano v njeno sobo, da bi jo preseutil v obupu, ni storil tega samo zato, ker ga je zadržal čut nežne ljubezni in spoštovanja na pragu sobe, ki je bila napravila grofica iz nje svetišče svoje hollesti.

Grof de Linieres se je v takih primerih vedno zatekal v svoj kabinet. Tu je imel v napornem delu že tri mesece zavetišče pred mračnimi mislimi.

Površno je pregledoval spise in napisal tu pa tam opazke za podrejene, ki jih je sklical vsak dan k sebi na posvetovanje.

Kar je vzbudil njegovo pozornost uapis na enem izmed svežnjev. Na ovoju je bilo napisano:

“Dogodek v paviljonu Bel - Air.”

— Ah, to poročilo, — je zamuriral grof z glasom, ki je pričal o velikem zanimaju.

Odvlj je sveženj in začel hitro pregledovati spise. Potem je položil sveženj na mizo in pozvonil.

Vstipl je sluga.

— So že tu?

— Čakajo gospodovega povelja. — je odgovoril sluga spoštljivo.

— Naj vstopiljo.

Sluga je odpri vrata in oštel.

— Gospoda, — je spregovoril policijski direktor, ne da bi odvrnil pogled z glavo.

— Nečak gospoda direktorja.

— To pot je Marest vedel, da bo lahko odgovoril na grofovovo osornost in samozavest.

— Poznamo vse plemiče, — je dejal, — ki so bili tiste noči v paviljonu pokojnega markiza de Preslesa in tudi... vse gospodine...

— Nasprotnik... nasprotnik markiza de Preslesa...

— Moj...

Nizgovodil svoje misli.

NE SMEM TE LJUBITI

Zatvorni roman iz življenja —
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

44

Toda tega se ni upala. Dobiti je morala časa in morala je najti izhod, kako bi razvedela vila to "pogodbu", ne da bi ga ožkodovala ali žalila. Tega pač ni hotela. Sam ni mogel prav nič za to, da se je premisil. Trdno je bila prepričana, da bo našla izhod iz tega mučnega položaja. In tako gleda sedaj malo mirnejše v bodočnost. —

Harald je držal svojo besedo. Svojo ženo je srčava, aljudno in spoštivo in ji je posilil popolnoma svobodno voljo.

Da pa je Olly s svojo prožnjo tudi njemu vila z duše veliko težo, ki seveda ni smel povediti. Toda to je bilo res. Vse njen občanjanje ga je rešilo obveznosti do nje. Ako je za sebe zahtevala neomejeno prostost, tedaj si jo je tudi sam dovolil. In v svoji lahkih mišljeneosti je že odobril vse prizadevanje, da si pridobi Gildino naklonjenost. Kaj naj bi se potem z Gilda ugodilo, na to za sedaj še ni mislil. Misil si je, da se mu na Olly ni bilo treba več ozirati.

Tako je bil s celim položajem popolnoma zadovoljen, je bil proti Olly vedno destojen in ujeden ter je hrepeneče čakal na Gil- din prihod.

Dne i do prihoda grofice Hochbergove, Wernerja Larsena in Gilde so razlo potekli. Harald in Olly sta te dneve preživel v najlepšem sporazumu; sta jahala in se vozila z avtomobilom po okoli- ci in z jaderico po morju.

Na zunanj je moral vsakdo sklepati, da sta popolnoma zadovoljni in veseli.

Oly je bila po svojem bistcu že izpremenjena. Nad njo je pustila nekaj mehkega in resnega. Vendarske je Haraldu pogosta posredovala, da je tukaj ni bilo na njej opaziti, da je v tem nesrečna. Njene misli pa so letele daleč z grada Hochberg. In ako je bila resna, je pritskalova svoje ustnice na bezgovo vejo, katero je se vedno ohranila svežo.

*

Ko so grofice Hochberg, Gilda in Werner prišli na grad, so nali mislični zakonski par na video v dobrem razpoloženju in v najboljšem sporazumu. Njeno ni opazil, da so se oči grofa Haralda goreče zapile v Gildine oči.

Ko strelj Gilda že prek njegove hiše, stoji grof poleg nje. Drugi ga ženi Oli naprej.

Tiski pravi ga tih:

— Nekoč mi je sreča priletela v roke — sedaj pa gre čez moj praz.

Sram Gilda je to slišala. In najrašči bi se bila takoj obrnila. V tem trenutku ji postane jasno, da ne bo nikdar več dobila miru svojega življa in da bo v vedenem boju s svojim lastnim srečem. Na ponudi si je vključila ves svaj penec ter navrati resen in bladen obraz. Toča Harald je vendor opazil, da se ji tresejo ustnice in da ji je kri Šinila v lica.

Mittem pa sta se Oly in Werner prisrčno pozdravila.

— Kako me veseli, Werner, da si tukaj! Sobe smo ti določili na južni strani, da boš imel dovolj sočna in boš zavcerovan proti vetrui. Ako boš imel razgled na morje, moraš seveda priti v drugne sobe, ali pa me moraš obiskati v mojih sobah, ki so obrnjene proti morju. — pravi Oly ter pelje za seboj brata.

Werner se ji zahvalil za njeni ljubeznijski skrb in ko gre ž njo po širokih stopnicah v gorenje nadstropje, pravi:

— Prinesel sem za te pozdrave od Valberga. Pomislil, Oly, Valberg, ki je tako močan in vedno zdrav, je bil nekaj dni bolan. Po svoji poti ga nismo več videli, kakor šele malo pred našim odhodom. Izgledel je zelo slab. Gilda pa je zatrjevala, da je bil bolj žalosten kot bolan. Prav gotovo ga je zelo zadelo, ker se je moral odpovedati naši druščini. Zahvalil se je za lepe ure, ki jih je z nami preživel in ki mu bodo, kot je rekel, ostale nepozabne. Moram reči, da je tudi meni žal po njegovemu družbi. Zelo sem ga imel rad in visoko cenil.

Oly posluša njegove besede s pridržano sapo. Za trenutek zatisne oči, ki jo Werner potrdi, česar se je bala, da je Valberg žalosten in potrt. Zopet ga vidi pred seboj, kot ga je zadnjikrat videla, pri bezgovih grmilih na vrhu. In najbolj divja in vrča bolest ji je trigala sreča. Z velikim naporem se sili, da ostane mirna.

Svojega brata peče sama v njegove sobe, katere je uredila z največjo skrbjo. Nato pa ga prepusti njegovemu zvestemu službeniku, ki je bil vedno dan in noč poleg njega.

Mittem pa je grof Harald pelje svojo mater v njene sobe.

Gilda je spremila v njene sobe Ollynino strežnico. Njene sobe so se nahajajo na vzhodni strani gradu, tik poleg Ollynih sob. Tako je Oly hotele imeti.

Ko odide Oly od brata, gre takoj k Gildi. Z veliko prisrčnostjo položi svojo ruko na njeno ramo.

— Sedaj pa si yse uredite v svojem malem kraljestvu, ljuba Gilda. Mi trije, vi, moj brat in jaz, sedimo v tem velikanskem gradu v prijetnem kotičku. Na drugi strani poleg mojih sob se nahajajo grofove sobe, poleg njih na zapadni strani pa so sobe njegove matere. Vse stanovanjske in spalne sobe se nahajajo v tem nadstropju. V pritličju so družabne in sprejemne sobe, knjižnica, soba za glaso in obednica, prav spodaj pa so prostori za gospodinjstvo in službo. V tem gradu se človek kralju izgrubi. Cela vrsta sob je praznih. Pomislite, iz ene moje sobe peljejo skrivne vijugaste stopnice v srednji stolp gradu; in tam gori so mi napravili majhno sobico. Od tem morem ti daljnogledom opazovati celo obrežje. Videti je mogoče celo vrto kopalnic, ki se nahajajo ob morju. Tam gori bora večkrat sedeži in klepetali. Gilda, Skrbeli bora, da si napravijo prizjeto življenje.

Tako govori Oly malo raztreseno in naglo, kakor da ne bi hotel imeti nikakega odmora.

Gilda je bila sicer že zaposlena sreča s seboj, toda vendorje opazi, da je Oly nemavljeno nemirna in nervozna.

— Ze delo, to je privadili na ta grad, gospa grofica. — pravi Gilda, da je sploh kaj rekla.

Oly je zmanjšala naglo z roko.

— Gospa grofica? Tako me hočete klicati, Gilda? Tega ne trpm. Kaj vendorčem vam storila, da me ne klicete več Oly?

Gilda je bila sicer že zaposlena sreča s seboj, toda vendorje opazi, da je Oly nemavljeno nemirna in nervozna.

— Že delo, to je privadili na ta grad, gospa grofica. — pravi Gilda, da je sploh kaj rekla.

Oly je zmanjšala naglo z roko.

— Gospa grofica? Tako me hočete klicati, Gilda? Tega ne trpm. Kaj vendorčem vam storila, da me ne klicete več Oly?

Gilda je bila sicer že zaposlena sreča s seboj, toda vendorje opazi, da je Oly nemavljeno nemirna in nervozna.

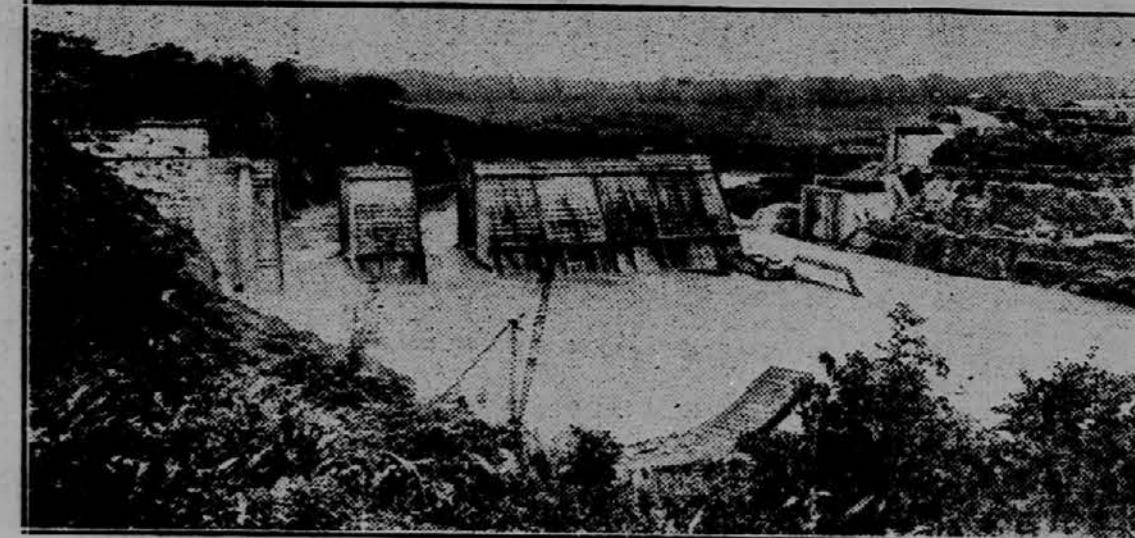
— Že delo, to je privadili na ta grad, gospa grofica, da bi vam samo rekla Oly.

— O tem nima nikdo drugi ravneče odločevati, kot samo taz in želim, da mi vedno rečete Oly kot prej. Poleg tega že komaj poslužim večni "gospa grofica", ki ga moram vedno slišati z vseh strani.

To zvoni kot jezna mržnja. Gilda si tega ni mogla raztomačiti. Sečno težko ji je bilo znano, da Oly ni bila srečna.

(Dalje prihodnjie.)

VODA PODR LA NASIP

Vsled velikih nalogov je reka Charges že narašla in porušila delno lovišenega Madén nasipa, ki ga grade, da povečajo zalogo vode za zono Panamskega kanala.

Iz Slovenije.

Novi grobovi.

V Dolnjem Logatenu je umrla Marija de Gleria, soprga uglednega trgovca in posestnika, dateč na okrog znamen kot vzorna žena, mati in gospodinja.

— V Mostah je umrl Valentijn Vojska, ki so ga tudi Ljubljanični dobro poznali v enilih kot odličnega plesarskega mojstra.

— V Gorenji vasi v Poljanski dolini je po kratki bolezni umrla Franja Ferlan v 55. letu starosti.

— V Suhu pri Škofiji Luki je umrla 27. decembra Marija Šesek.

8 sekira nad spolega mož.

Zakonen Kelharjeva v Krizah pri Kranjem se že od poroke sem nista razumela. Prepir in tepež sta bila pri mudičih zakonem česta gošča. Počasi je med obojino sovraščalo tako narastlo, da se je žena Kristina pred prazniki odločila, da spravi svojega moža s sveta.

Kelharjeva sta se pripravila tudi ta dan, vendor sta šla skupaj v spalnico. Tam je mož legend, da je že v tepežu.

Preid pri tem pa je pa-

zila, kdaj bo mož zaspal. Ko se je zgodilo, je žena menda ugasio luč in šla v vežo po sekiro.

Očito ni bila dovolj pogumna, da bi opravila zločin pri svetlem.

Težko sekiro v roki je prestopila

z koteljami in trikrat zamahnila

z ostrino proti moževi glavi.

K sreči je mož zadela le v vrat in

roko. Zaradi udarev se je mož

zopazil, da mu je med spanjem

znamjnikalo 12 papirnatih stotakov,

kateri je imel zavite v staro eno.

Seveda njegovega "jamra-

nja" niso bogove kako resno vzel

na znanje, kajti vsi so bili prepri-

čeni, da jih splošni ni imel. In ta-

ko je estoš. Domači so mu to po-

zabilili, berač je pa odšel brez sto-

takov v svet za "kšefrom". Pred

kratkim je pa domači hlapce Kar-

ol Obah vožil v vinograd gnoj

in je pri kidanju gnoja zadel z vi-

lami na mal ovitek, v katerem je

da jo je prelomila. Proti večeru se je nesrečnik vendor toliko opogledal, da je učel v sami srajci in spodnjih hlačah skoč okno k sedi. Bil pa je tako zdelan, da ga tam niso spoznani. Ker so pri so- sednjih hišah same ženske, so se ga silno uvelostili. Toda njevec je še vedno isto, kakor pred štiridesetimi leti, ko je svojemu možu, prestolonasledniku Petru, ki je je neprestano maral, plačala enako z enakim.

Veliki knez Peter je že takrat kazal vse znake slabomučnega ne- vrastenika. Preganal si je čas z otrošnjicama, pljuškal takoj vno v obraz, vodil vojaške mar- tade in počenjal stvari, ki so me- jili ne blaznost. Tako je dal nekaj z vsemi ceremonijami vremi podgomo, ki je spravila v nered kar tonasto trdnjavo, s katero se je igral. Nikoli ni opazil, da je nje- gova žena namernala mrtvega moža skrivali do svetega večera in nato fingirati zločin, ki bi se naj dozdevno izvršil v času, ko bi mož učel.

Pri sošedu je mož ostanil, dokler ga niso odpeljali v krško bolnišnico. Okrunita žena in njena sestra sta v kozjanskem zaporu. Med ljudstvom je razširjena govorica, da je žena namernala mrtvega moža skrivali do svetega večera in nato fingirati zločin, ki bi se naj dozdevno izvršil v času, ko bi mož učel.

Cudna in resnična je zgodba be- rač, ki je že več postal — revez. Pred tedni že je pri nekem pesni- niku v Prapročah pri Št. Rupertu prenočeval v hlevi neki herac, o katerem bi človek mislil, da nima niti za kovačem "okroglega". Ziju- traj pa, ko je vstal, je strahoma opazil, da mu je med spanjem znamjnikalo 12 papirnatih stotakov, kateri je imel zavite v staro eno. Seveda njena znamenita "jamra" niso bogove kako resno vzel na znanje, kajti vsi so bili prepri- čeni, da jih splošni ni imel. In ta- ko je estoš. Domači so mu to po- zabilili, berač je pa odšel brez sto-

takov v svet za "kšefrom". Pred

kratkim je pa domači hlapce Kar-

ol Obah vožil v vinograd gnoj

in je pri kidanju gnoja zadel z vi-

lami na mal ovitek, v katerem je

bilo točno, kot je reklo oni berač

12, še dobro obranjenih stotakov

Stotaki so sedaj pri najditelju v

Prapročah, kjer je dotični preno- čeval.

— Ali je dočasne nekoga moža? To je tajnost. Bila bi vsekakor sposobna tudi takšnega dejanja, kajti v svojem življenju je stopala mirno preko trupel. Po drugi strani pa ji takšen zločin ne bi bil nujno potreben, kajti car Peter ji ni bil nobenem oviru na poti, na katero jo je bil spravil sam s svojo slabo- mnostjo in brezbrinljivostjo do nje. Ko je zvedel o njenem razmerju in galantnem Poljakom Stanislavom Ponjatovskim, ga je potrepljal po ramu in dejal: "Bedak, kazuj me nisi prej izbral za svojega zaupnika!" In v družbi svojih pričežnic je potem obdeloval s Katarino in Ponjatovskim.

Tudi kot carica, ki je bila zapo- slena in delovala na vse strani, je uradila Katarina čas za nešteto no- va ljubezenska razmerja. Najboj- znamenja ljubimca sta bila pred Orljem in Potemkinom. Sama je bila stola po duhu, toda pri svojih ka- valirjih je gledala samo na zunaj- nje, telesne odlike. Tako se je v svojem šestdesetem letu zaživila tudi v gospodinskega poročnika Platona Zubova, ki je preeej dvomljiv tip, toda izredno lep. Častiljenost in špenuščija sta ga gnali do tegah, da je klečal pred grdo, sta- ro žensko, kakor da mu je malik. Katarina ga je obispavala z doka- zi svoje naklonjenosti. Po njeni smrti je car Pavel caričenega fa- vorita, pred katerim je trepetala vsa država, pregnal iz Rusije.

Bomback piše o "BOULDER DAMU"; Troha- govor o "DUHOVIH IN STRAHOVIH" ter o "KRIŽIH IN TEŽAVAH"; Rupnik pa klas- ično opisuje DOBO BLAŽENE PRO